



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobců: **a) J. S., b) M. S.**, zastoupeni JUDr. Blankou Dalibovou, advokátkou se sídlem Klusáčkova 12, Týnec nad Sázavou, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 5. 2005, č. j. 11 Ca 173/2004 - 78, ve znění opravného usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 9. 2005, č. j. 11 Ca 173/2004 - 108

t a k t o :

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobcům k rukám zástupkyně žalobců, JUDr. Blanky Dalibové, advokátky, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku na nákladech řízení o kasační stížnosti částku 3500 Kč.

O d ů v o d n ě n í :

Včas podanou kasační stížností se žalovaný správní orgán (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým bylo zrušeno jeho rozhodnutí ze dne 3. 5. 2004, č. j. ÚSR 1459/04/Ho, a věc byla vrácena stěžovateli k dalšímu řízení. Citovaným správním rozhodnutím stěžovatele bylo změněno rozhodnutí Obecního úřadu Neveklov - stavebního úřadu ze dne 25. 2. 2004, č. j. 663/2003, kterým bylo rozhodnuto o dodatečném povolení „změny stavby přístřešku pro skladování na pozemku parcelní číslo 345, včetně přípojky el. energie na pozemcích parcelní číslo 2983/2, 2697/1 a silnoproudého rozvodu na pozemku parcelní číslo 2680/1 a ve stavbě přístřešku na pozemku stavební parcelní číslo 345, vše v katastrálním území M. u N.,

kteřá je zcela dokončena“; stavební úřad proto pro tuto stavbu vydal souhlas s užíváním k provozu rámové pily stavebníku J. M.i, bytem P. p. 1809, B. Současně byly v rozhodnutí stanoveny podmínky pro užívání stavby, mezi nimiž nutno z hlediska posouzení kasační stížnosti zmínit zejména to, že bylo stanoveno, že hlučná zařízení mohou být provozována pouze v denní době, tj. od 6 do 22 hodin, a že manipulace se dřevem, která bude prováděna vysokozdvížným vozíkem do stávajícího objektu skladu na stp. 346, bude minimálně 75 m od hranice pozemku, za kterou je obytná zástavba. Stěžovatelem provedená změna rozhodnutí Obecního úřadu Neveklov - stavebního úřadu se netýkala věcné podstaty rozhodnutí, neboť stěžovatel se v tomto ohledu se závěry správního orgánu první instance ztotožnil, nýbrž označení stavby, jejíž užívání je dodatečně povolováno. Městský soud v Praze odůvodnil svůj rozsudek, kterým správní rozhodnutí stěžovatele zrušil, tím, že jednak nebyly ve správním řízení, jak ukládá vyhláška č. 137/1988 Sb., o obecných technických požadavcích na výstavbu (dále jen „vyhláška č. 137/1988 Sb.“), řádně prověřeny různé aspekty účinků hluku, který by měla dodatečně povolovaná stavba pily produkovat, zejména jeho vliv na pohodu bydlení; dalším důvodem zrušení bylo, že ve správním řízení nebyly řádně ověřeny vlivy stavby na dopravní zátěž v jejím okolí.

Stěžovatel svoji kasační stížnost opřel o ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“); namítal nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky Městským soudem v Praze a nepřezkoumatelnost jeho rozsudku z důvodu nesrozumitelnosti.

Stěžovatel ve své kasační stížnosti v první řadě vznesl výtku, že Městský soud v Praze rozhodl nad rámec žaloby žalobců, pokud v odůvodnění uvedl, že žalobci namítali rozpor napadeného správního rozhodnutí s vyhláškou č. 137/1998 Sb. a že jejich žaloba je důvodná, jelikož stěžovatel se dostatečně nezabýval pohodou bydlení žalobců podle ustanovení § 8 odst. 1 této vyhlášky.

Dále se stěžovatel vyjádřil k otázce vlastního posuzování pohody bydlení žalobců z hlediska zátěže hlukem. Konstatoval, že soud měl za to, že i když ve správním řízení naměřené hodnoty hluku vydávaného dodatečně povolovanou stavbou nepřekračují hranice stanovené příslušnou technickou normou (kteřá navíc není obecně závazná), vzhledem k tomu, že se blíží hraničním hodnotám v těchto normách a vzhledem k tomu, že hluk žalobce zatěžuje nejen po dobu obvyklé pracovní směny, nýbrž po většinu dne, nutno se zabývat otázkou pohody bydlení žalobců i z toho pohledu, zda i takováto (tedy z hlediska technické normy podlimitní) zátěž hlukem nepředstavuje zátěž nepřiměřenou. Stěžovatel k tomu namítl, že nezná jinou objektivní metodu stanovení přípustné hladiny hluku než jeho měření podle limitních hodnot uvedených v technických normách, třebaže se u nich jedná o hodnoty doporučené a nezávazné. Uvedl dále, že stavební úřad není orgánem veřejného zdraví ve smyslu § 78 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, takže o otázkách souvisejících se zatížením hlukem rozhodl v souladu s § 126 odst. 1 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) na základě kladného stanoviska dotčeného orgánu státní správy. Dále stěžovatel poznamenal, že stavební zákon a související předpisy neumožňují správnímu orgánu stanovit dobu provozu jakékoli technologie, nýbrž pouze stanovovat podmínky, které mají původ ve stavbě a upravují účinky stavby jako takové (nelze jimi ale upravovat provozní dobu určitého zařízení z důvodu hlučnosti). Dále stěžovatel k otázce hlučnosti pily poznamenal, že z rozsudku Městského soudu v Praze není zřejmé, že by byla objektivně zjišťována provozní doba pily, a dále uvedl, že není korektní, pokud se v rozsudku uvádí, že žalobci fakticky bydlí v M., když jejich trvalé

bydliště je v Praze a svoji nemovitost v M. využívají jako rekreační objekt, u něhož nelze posuzovat pohodu bydlení jako u rodinného domu.

K otázce dopravní zátěže vyvolané stavbou a k jejímu posuzování pak stěžovatel uvedl následující námitky: Pokud žalobci namítali, že odborné vyjádření k provozu vozidel zpracované ing. J. J. nevychází z pravdivých údajů (podle žalobců vychází z jiné než skutečné šířky komunikace, jež by měla být dopravou související s pilou zatěžována), setrval stěžovatel v tomto ohledu na svém stanovisku, že tento posudek sloužil příslušným orgánům k vydání jejich stanovisek, přičemž stavebnímu úřadu nepřísluší podle platné legislativy tato stanoviska zpochybňovat.

Jak v otázce posuzování hlučnosti, tak v otázce posuzování dopravní zátěže se podle stěžovatele jedná o nesouhlas žalobců s podklady a stanovisky dotčených orgánů státní správy, neboť se jedná o sporné otázky ve věcech zájmů chráněných zvláštními předpisy, které stavební úřad ani odvolací správní orgán nemohou změnit nebo zpochybňovat. Správní orgán také podle stěžovatele nemůže jinému správnímu orgánu přikázat, aby v dané věci proběhlo jednání za přítomnosti účastníků řízení a znalců, jak bylo uvedeno v § 33 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „spr. ř.“). Tento svůj právní názor stěžovatel opřel o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 9. 2003, č. j. 7 A 123/2002 - 28, zveřejněný pod č. 265/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu.

Stěžovatel konečně vytknul rozsudku Městského soudu v Praze neadresnost a nejednoznačnost: V odůvodnění jsou některé pozemky označeny pouze parcelním číslem, aniž by bylo uvedeno, v jakém katastrálním území se nacházejí, anebo jsou označeny jinak ne zcela jednoznačně; některé místní názvy jsou neexistující či zkomoleny („N.1 “místo správného „N.“, „M.1“ nebo „M.2“ místo správného „M.“).

Žalobci navrhli zamítnutí kasační stížnosti.

Ke kasační námitce nepřezkoumatelnosti rozsudku Městského soudu v Praze spočívající v jeho nesrozumitelnosti žalobci uvedli, že neadresnosti a nejednoznačnosti a zkomolení některých místních jmen v rozsudku nemohou mít za následek nezákonnost rozhodnutí ve věci samé.

Dále stěžovatelé uvedli, že trvají na svém názoru, že rozhodnutí stěžovatele je zkrátilo na jejich právech a je v rozporu s vyhláškou č. 137/1998 Sb., protože sporná stavba je v rozporu se schváleným územním plánem, má negativní účinky na životní prostředí a umístění stavby stěžovatelům nezajišťuje pohodu bydlení. K námitce stěžovatele, že stavební úřad a stěžovatel neměli možnost odchytil se od kladných stanovisek dotčených orgánů státní správy v otázkách zatížení okolí stavby hlukem a dopravou, které stavba vyvolává, žalobci uvedli, že i v územním a stavebním řízení platí zásada materiální pravdy (zejm. § 32 spr. ř.). K skutkovým zjištěním správní orgán dospívá hodnocením důkazů. A právě při hodnocení důkazů stěžovatel a předtím stavební úřad podle žalobců pochybili, jelikož se nevypořádali s rozpory mezi jednotlivými listinnými důkazy a námitkami žalobců. Jako příklad žalobci uvedli problematiku dopravní obslužnosti, kdy se dotčené orgány státní správy opíraly o odborné posouzení vypracované znalcem ing. J., i když se jeho odbornost na posuzovanou problematiku nevztahovala. Správní orgány se nevypořádaly s námitkami, že silnice neodpovídá parametry požadavkům těžších rozměrných vozidel, zejména neumožňuje bezpečné vyhnutí dvou rozměrnějších vozidel,

dochází k poškozování nezpevněných krajnic, zejména při vyhýbání protijedoucích vozidel, i k poškozování zelené plochy před domem žalobců. V rozhodnutí stěžovatele se neuvádí, proč bylo upuštěno od požadavku Okresního úřadu v Benešově - referátu dopravy, že povolení pily musí obsahovat také projekt dopravního řešení, např. výhybny. Podle žalobců odborné vyjádření ing. J. předložené J. M. je v rozporu se skutečností; nezabývá se ani vlivem hluku z dopravy na obytnou zónu.

Doporučujícího charakteru technických norem jsou si žalobci podle svého vyjádření vědomi, v rámci zjišťování skutečného stavu věci však bylo podle jejich názoru třeba vycházet nejen z naměřených hodnot, ale i z dalších okolností (počet strojů v provozu, doba provozu atd.). Správní orgán má podle žalobců právo i sám provést všechna šetření nutná k objasnění rozhodujících okolností a vyřešení rozporů, které jsou rozhodné pro rozhodnutí ve věci; není přitom vázán jen návrhy účastníků řízení.

K poznámce stěžovatele, že u rodinného domu v M. čp. 25 nelze pohodu bydlení posuzovat jako u rodinného bydlení, neboť žalobci jej užívají jako rekreační objekt a trvalé bydliště mají v Praze, žalobci poukázali jednak na evidenční charakter údaje o trvalém pobytu, jednak na to, že oba žalobci nebo alespoň jeden z nich převážnou část roku pobývají v M.. Pečují o nezletilé dítě, které ze zdravotních důvodů žije na venkově a navštěvuje školu v N.. Soud nebyl podle žalobců povinen prokazovat, jakým způsobem žalobci svůj dům v M. užívají, neboť to měl učinit správní orgán; stavební úřad však podle žalobců zná situaci v místě z vlastní zkušenosti a vycházel z toho, že dům je užíván k bydlení, a tuto skutečnost nezpochybňoval. Pokud pak stavební úřad vymezil dobu možného provozu hlučných zařízení denně od 6 od 22 hodin bez dalších omezení, došlo k tomu podle žalobců zřejmě po zjištění, že hluk z povolované stavby se šíří většinu dne.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spočívá v námitce, že Městský soud v Praze nesprávně dospěl k závěru, že stěžovatel měl sám zkoumat otázku zajištění pohody bydlení žalobců ve smyslu § 8 odst. 1 věty první in fine vyhlášky č. 137/1998 Sb., třebaže k otázkám s tím souvisejícím (zatížení okolí povolované stavby hlukem a dopravou) měl k dispozici stanoviska dotčených orgánů státní správy, kterými byl vázán.

Důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. spočívá za prvé v námitce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí Městského soudu v Praze pro nesrozumitelnost spočívající v nepřesném a nejednoznačném označení pozemků, souvisejících s povolovanou stavbou a ve zkomolení některých místních jmen, za druhé pak v námitce, že Městský soud v Praze přezkoumal rozhodnutí stěžovatele nepřipustně nad rámec žalobních bodů, zabýval-li se otázkou pohody bydlení žalobců; obojím mělo být řízení před soudem stiženo vadami řízení, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Rozsahem a důvody je Nejvyšší správní soud vázán podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V první řadě se Nejvyšší správní soud musel zabývat námitkou nepřezkoumatelnosti rozsudku Městského soudu v Praze pro nesrozumitelnost. Byla-li by důvodná, již tato skutečnost by nutně musela vést ke zrušení rozsudku. Nejvyšší správní soud však napadený rozsudek v žádném případě nepřezkoumatelným neshledal. Lze připustit, že by bylo přesnější u pozemků Městským soudem Praze v rozsudku zmiňovaných uvést i katastrální území a obec, ve které se nacházejí, ovšem absence tohoto údaje v odůvodnění rozsudku je rozhodně nečiní nepřezkoumatelným: Z celkového obsahu rozsudku a z toho, jaká věc je v něm posuzována (zákonost rozhodnutí, kterým se umožní dodatečné užívání stavby pily v M., nacházející se na určitém pozemku či pozemcích a sousedící s jinými stavbami a pozemky), je zřejmé a jasné, že se jedná o nemovitosti v katastrálním území a obci M.. Rovněž poukaz na zkomolení některých místních jmen je z hlediska posouzení otázky přezkoumatelnosti rozsudku zcela nepřípadný - v těchto případech se jedná o obyčejné chyby v psaní, vzniklé nejspíše v důsledku „příliš inteligentní“ kontroly pravopisu v textovém editoru Microsoft Word (automatická kontrola pravopisu v tomto editoru totiž opravuje slovo „M.“ na „M.1“ a slovo „N.“ na „N.1“). Takové chyby nejsou rozhodně důvodem nepřezkoumatelnosti rozsudku, nýbrž mají být opraveny postupem podle § 54 odst. 4 s. ř. s.

Stran námitky, že Městský soud v Praze žalobu žalobců přezkoumal nezákonně nad rámec žalobních bodů, zabýval-li se otázkou pohody bydlení žalobců, nutno poznamenat následující: Ustanovení § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizovaná) skutková tvrzení doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné (srov. k tomu obdobné závěry, vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 10. 2004, č. j. 4 Azs 149/2004 - 52, zveřejněném pod číslem 488/2005 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu; z klasické starší judikatury viz např. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 1. 1993, č. j. 6 A 85/92 - 5). Žalobce je tedy povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. Právní náhled na věc se nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona a na práva či povinnosti v nich stanovené, nýbrž musí aplikovatelné právní normy subsumovat na vylíčená skutková tvrzení a obsahovat konkrétní o tyto skutkové děje či okolnosti se opírající právní výtky (tvrzení o porušení práva).

Je pravda, že ve své žalobě se žalobci o otázce zkoumání pohody bydlení jako legálního pojmu a právním předpisem (§ 8 odst. 1 věta první in fine vyhlášky č. 137/1998 Sb.) stanoveného kritéria pro stanovení přípustného vzájemného odstupu staveb výslovně nezmiňovali (z citované vyhlášky výslovně zmiňovali pouze § 4 a § 13 odst. 1, nicméně právě § 4 této vyhlášky, konkrétně jeho odst. 1, stanoví, že umístění stavby musí odpovídat požadavkům na zachování pohody bydlení). Jejich žaloba ovšem po obsahové stránce nenechává pochyb o tom, proti jaké zcela konkrétní a jednoznačně ohraničené věcné vadě napadeného správního rozhodnutí brojí a proč ji mají za nezákonnou - proti tomu, že správní orgány, třebaže jim to právní předpis (vyhláška č. 137/1998 Sb.) ukládá, řádně nezkontrolovaly to, zda stavba tak, jak má být dodatečně povolena, svými účinky na okolí zásadně snižuje kvalitu života a bydlení v jejich nemovitosti, která se nachází v bezprostřední

blízkosti stavby, třebaže obecně snad povolovaná stavba může v některých ohledech vyhovovat technickým normám (zejména normám hlukovým). Dokonce pojmu „klid a pohoda bydlení“ přímo užívají v žalobě na str. 7 dole. Jestliže takto zcela konkrétně žalobci vyjádřili svůj náhled na skutkové i právní aspekty toho, že správní orgán dopustil povolení stavby, jež zasahuje do sféry jejich subjektivních veřejných práv, nelze považovat za nezákonnost, pokud Městský soud v Praze žalobu žalobců z tohoto pohledu přezkoumával a jimi vyličený a v řízení prokázaný skutkový stav subsumoval pod právní normu, jež na tento skutkový stav dopadá (již zmíněný § 8 odst. 1 věta první in fine vyhlášky č. 137/1998 Sb.). Okolnost, že žalobci ji ve svém právním náhledu na věc subsumovali pod právní normu jinou (konkrétně pod § 4 a § 13 odst. 1 vyhlášky č. 137/1998 Sb.), není rozhodná, neboť k tomu, aby se krajský soud ve správním soudnictví žalobou stěžovatele z hlediska určitého žalobního bodu zabýval, není povinností žalobce správně subsumovat právní normy na jím tvrzený skutkový stav, nýbrž toliko vznést ve své žalobě konkrétní právní výtky (které nutně nemusí být správné).

Z výše uvedeného je patrné, že žádná z obou stížních námitek stěžovatele, jež spadají pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., není důvodná.

Ke stížní námitce, že Městský soud v Praze nesprávně dospěl k závěru, že stěžovatel měl sám zkoumat otázku zajištění pohody bydlení žalobců ve smyslu § 8 odst. 1 věty první in fine vyhlášky č. 137/1998 Sb., třebaže k otázkám s tím souvisejícím (zatížení okolí povolované stavby hlukem a dopravou) měl k dispozici stanoviska dotčených orgánů státní správy, kterými byl vázán, uvádí Nejvyšší správní soud následující:

Je pravda, že jak vyslovil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 9. 2003, č. j. 7 A 123/2002 - 28, zveřejněném pod č. 265/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, vyjde-li správní úřad při svém rozhodnutí ze stanoviska jiného vykonavatele veřejné správy příslušného k takovému stanovisku, je správní úřad tímto stanoviskem vázán a nemůže toho, kdo stanovisko vydal, nutit, aby je změnil. Na druhé straně nelze odhlédnout ani od toho, že posudky, stanoviska či vyjádření vykonavatelů veřejné správy, jejichž účelem je uplatnění hledisek ochrany zájmů, které tito vykonavatelé reprezentují, nejsou praxí ani teorií považovány za rozhodnutí. Teorie je řadí mezi tzv. jiné správní úkony, které nezakládají, nemění, neruší ani autoritativně nepotvrzují konkrétní právní vztahy. Takové stanovisko, posudek či vyjádření jsou jen jedním z podkladů pro rozhodnutí orgánu státní správy, a jakkoli mohou ovlivnit rozhodnutí správního orgánu, nemohou být s ohledem na tuto svoji povahu předmětem samostatného přezkumu soudem, leda by tak bylo právem stanoveno. Výhrady a námitky týkající se nepřesně či neúplně zjištěného stavu věci mohou účastníci nepochybně uplatnit v rámci správního řízení, pro které se tyto posudky, stanoviska či vyjádření vyžadují, v rámci odvolacího řízení či v rámci soudního přezkumu správních rozhodnutí (srov. k tomu usnesení Ústavního soudu ze dne 25. 5. 1999, sp. zn. IV. ÚS 158/99, zveřejněné pod č. 40 ve svazku č. 14 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu). Ustanovení § 75 odst. 2 věty druhé s. ř. s. na to výslovně pamatuje, říká-li, že byl-li závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí jiný úkon správního orgánu, přezkoumá soud k žalobní námitce také jeho zákonnost, není-li jím sám vázán a neumožňuje-li tento zákon žalobci napadnout takový úkon samostatnou žalobou ve správním soudnictví.

Podle § 88 odst. 1 písm. a) stavebního zákona stavební úřad nařídí vlastníku stavby nebo zařízení odstranění stavby nebo zařízení postavené bez stavebního povolení či ohlášení nebo v rozporu s ním. Odstranění stavby se nenařídí, pokud stavebník prokáže, že stavba je v souladu s veřejným zájmem, zejména s územně plánovací dokumentací, cíli a záměry

územního plánování, obecnými technickými požadavky na výstavbu, technickými požadavky na stavby a zájmy chráněnými zvláštními předpisy a jestliže stavebník v řízení o odstranění stavby podá žádost o její dodatečné povolení a předloží podklady a doklady vyžádané stavebním úřadem v jím stanovené lhůtě a v rozsahu jako k žádosti o stavební povolení. Jak zcela správně uvedl ve svém rozhodnutí Městský soud v Praze, důkazní břemeno k prokázání splnění všech výše uvedených podmínek nese stavebník.

Vyhláška č. 137/1998 Sb. stanoví ve svém § 4 odst. 1, že při umísťování staveb a jejich začleňování do území musí být respektována omezení vyplývající z právních předpisů chránících veřejné zájmy a předpokládaný rozvoj území, vyjádřený v územně plánovací dokumentaci, popřípadě v územně plánovacích podkladech. Umístění staveb musí odpovídat urbanistickému a architektonickému charakteru prostředí a požadavkům na zachování pohody bydlení. Umístěním stavby a jejím následným provozem nesmí být nad přípustnou míru obtěžováno okolí, zejména v obytném prostředí, a ohrožována bezpečnost a plynulost provozu na přilehlých pozemních komunikacích.

Podle § 8 odst. 1 věty první citované vyhlášky pak vzájemné odstupy staveb musí splňovat zejména požadavky urbanistické, architektonické, životního prostředí, hygienické, veterinární, ochrany povrchových a podzemních vod, ochrany památek, požární ochrany, bezpečnosti, civilní ochrany, požadavky na denní osvětlení a oslunění a na zachování pohody bydlení.

Podle § 13 odst. 1 cit. vyhlášky negativní účinky staveb a jejich zařízení na životní prostředí, zejména škodlivé exhalace, hluk, teplo, otřesy, vibrace, prach, zápach, znečišťování vod a pozemních komunikací a zastínění budov, nesmí překročit limity uvedené v příslušných předpisech.

Výše uvedená ustanovení nelze vykládat tak, že vždy, když jsou splněny požadavky stanovené v § 13 odst. 1 vyhlášky č. 137/1998 Sb., jsou automaticky také splněny požadavky podle § 8 odst. 1 cit. vyhlášky, zejména požadavek na zachování pohody bydlení, a požadavky vyplývající z § 4 odst. 1 cit. vyhlášky. Pokud žalobci ve správním řízení poukazovali na konkrétní skutečnosti, které zpochybňovaly splnění požadavku na pohodu bydlení, i když stanoviska dotčených orgánů státní správy konstatovala dodržení předepsaných limitů zatížení hlukem (viz konkrétně ve vztahu k zatížení hlukem stanoviska Krajské hygienické stanice Středočeského kraje se sídlem v Praze ze dne 8. 10. 2003, zn. 4363-241/2003-LŘ, a ze dne 28. 1. 2004, zn. 414 - 241/04/BN/LŘ, jakož i její vyjádření ze dne 17. 3. 2004, zn. 1338-241/2004/BN/Sá,LŘ, k odvolání žalobců), měl se stěžovatel důkladně zabývat jejich tvrzeními právě i z hlediska zajištění pohody bydlení. Skutečnost, že jak vyplývá z měření hluku provedených ing. O. K., CSc. a RNDr. L. Ř., limitní hodnoty předepsané v § 12 nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění pozdějších předpisů (zejm. odst. 1 a 2 cit. ustanovení), nebyly překročeny, totiž ještě nutně nemusí znamenat, že takto zjištěná hladina hluku vydávaného povolovanou stavbou také splňuje požadavek na pohodu bydlení.

„Pohodou bydlení“ lze podle jedné z možných definic, která se snaží tento pojem kategorizovat subjektivně, rozumět takový stav, kdy někdo bydlí v klidu, spokojeně, příjemně a šťastně (viz Marek Hanák, *Pohoda bydlení*, Právní rádce - internetová verze, 28. 4. 2005, <http://pravniradce.ihned.cz/>). Z objektivistického úhlu pohledu lze „pohodou bydlení“ rozumět souhrn činitelů a vlivů, které přispívají k tomu, aby bydlení bylo zdravé a vhodné pro všechny kategorie uživatelů, resp. aby byla vytvořena vhodná atmosféra klidného bydlení;

pohoda bydlení je v tomto pojetí dána zejména kvalitou jednotlivých složek životního prostředí, např. nízkou hladinou hluku (z dopravy, výroby, zábavních podniků, ze stavebních prací aj.), čistotou ovzduší, přiměřeným množstvím zeleně, nízkými emisemi pachů a prachu, osluněním apod.; pro zabezpečení pohody bydlení se pak zkoumá intenzita narušení jednotlivých činitelů a jeho důsledky, tedy objektivně existující souhrn činitelů a vlivů, které se posuzují každý jednotlivě a všechny ve vzájemných souvislostech (z obdobně pojaté definice vychází ve své praxi Ministerstvo pro místní rozvoj, viz Marek Hanák, cit. dílo). Nejvyšší správní soud se ve svém výkladu legálního pojmu „pohoda bydlení“ přiklání k druhé z výše nastíněných definic, tedy definici objektivistické, která lépe odpovídá ústavním principům zákazu libovůle a neodůvodněně nerovného zacházení (viz čl. 1 věta první Listiny základních práv a svobod), nicméně podotýká, že správní orgán při posuzování, zda je v konkrétním případě pohoda bydlení zajištěna, nemůže zcela abstrahovat ani od určitých subjektivních hledisek daných způsobem života osob, kterých se má stavba, jejíž vliv na pohodu bydlení je zkoumán, dotýkat; podmínkou zohlednění těchto subjektivních hledisek ovšem je, že způsob života dotčených osob a jejich z toho plynoucí subjektivní nároky na pohodu bydlení nevybočují v podstatné míře od obecných oprávněně požadovatelných standardů se zohledněním místních zvláštností dané lokality.

V konkrétním případě žalobců tedy zhodnocení, zda vliv hluku produkovaného povolovanou stavbou nepřipustně snižuje pohodu bydlení, není proto pouze otázkou obsahu závazného stanoviska dotčeného orgánu, nýbrž je věcí autonomního posouzení stavebním úřadem či stěžovatelem po zhodnocení všech relevantních okolností, kterými jsou zejména objektivní výsledky hlukových měření, časový rozsah provozu pily (stavební úřad - a ostatně i žalovaný - tuto skutečnost zohlednili vymezením doby, po kterou smí být pila v provozu; otázkou zůstává, zda takové vymezení je dostatečné vzhledem k tomu, že pilu by podle rozhodnutí bylo možno provozovat i ve večerních hodinách a o víkendech), způsob užívání okolních staveb (pokud by se například jednalo o stavby užívané zejména k víkendové rekreaci, mohlo by pohodu bydlení výrazně zvýšit omezení provozu pily pouze na pracovní dny; pokud jsou okolní stavby užívány zejména k trvalému bydlení, lze zpravidla připustit, že v pracovní dny, kdy se obecně pracuje více než o víkendech, může požadavkům na pohodu bydlení odpovídat vyšší hladina hlukové zátěže než o víkendech či svátcích) a další doprovodné hlukové nebo jiné negativní zatížení (například hluk či spaliny z vyvolané dopravy posilující negativní účinky hluku z provozu pily, prach a piliny produkované při řezání dřeva, pokud se rozptylují po okolí, atd.). Je ovšem nutno zdůraznit, že požadavky na pohodu bydlení nelze absolutizovat a že určité zatížení okolí způsobuje každá stavba, přičemž po vlastnících okolních staveb je spravedlivé požadovat, aby takovéto zatížení snášeli, je-li přiměřené poměrům. Ostatně i normy soukromoprávní operují v právu imisí s pojmem zatížení „nad míru přiměřenou poměrům“ (§ 5 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů).

Městský soud v Praze proto rozhodnutí stěžovatele zcela správně vytkl, že se otázkou pohody bydlení nezabývalo, když se při zvažování vlivu hluku produkovaného povolovanou pilou omezilo pouze na konstatování, že limitní hodnoty hluku nebyly překročeny. Správně rovněž poukázal na to, že z hlediska posuzování pohody bydlení je či může být relevantní, pokud limitní hodnoty jsou sice dodrženy, ovšem naměřené hodnoty hluku se pohybují u horních hranic přípustného rozmezí. Zcela důvodně soud též upozornil, že významnou roli při posuzování pohody bydlení z hlediska zatížení hlukem hraje časové rozložení produkce hluku v průběhu denní doby a v jednotlivých dnech týdne. Nejvyšší správní soud se toliko neztotožňuje se závěrem Městského soudu v Praze o tom, že kritéria, podle kterých byla ing. O. K., CSc. a RNDr. L. Ř. provedena měření hluku, jsou právně

nezávazná - ing. K. výslovně uvádí, že měření provedl a vyhodnotil podle nařízení vlády č. 502/2000 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací, ve znění pozdějších předpisů, které je obecně závazným právním předpisem k provedení zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů; rovněž RNDr. Ř. porovnává, jakkoli to výslovně v dokladu o úředním měření hluku neuvádí, naměřené hodnoty hluku s limitními hodnotami podle § 12 odst. 2 citovaného nařízení vlády.

Pokud jde o další okruh problémů, a sice o dopravní zatížení vyvolané povolovanou stavbou, je opět nutno ve shodě s názorem Městského soudu v Praze konstatovat, že stěžovatel se ve svém rozhodnutí nevypořádal se zcela konkrétními skutkovými námitkami žalobců stran povahy příjezdové komunikace ke stavbě. Jestliže žalobci uvádějí, že komunikace je výrazně užší a i v dalších parametrech (charakter krajnice) odlišná od toho, z jakých vlastností komunikace vycházelo odborné vyjádření ing. J., pak tuto skutečnost nebylo možno pominout a stěžovatel měl zjistit, jaký je skutečný stav věci v tomto ohledu. Pokud by zjistil, že šířka komunikace neodpovídá údajům v odborném vyjádření, měl na to upozornit dotčený orgán státní správy a dotázat se jej, zda i ve světle nových skutečností setrvává na původním stanovisku, anebo zda svůj názor s ohledem na tato nova mění. Tím by stěžovatel nijak nezasáhl do pravomocí dotčeného orgánu státní správy a nedopustil se excesu ze svých pravomocí, naopak by nejlepším možným způsobem dostál požadavku přesného a úplného zjištění skutečného stavu věci, neboť v ústavním a právním státě, jímž Česká republika je, si nelze představit, že dotčený orgán státní správy by takové sdělení ignoroval a nezabýval se jím v souladu se zákonem a z hlediska úkolů, které jsou mu zákonem svěřeny.

Žádná ze stížních námitek nebyla důvodná, proto Nejvyšší správní soud nedůvodnou kasační stížnost podle § 110 odst. 1 poslední věty s. ř. s. zamítl.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Žalobci naopak měli v řízení před Nejvyšším správním soudem plný úspěch, a proto mají právo na náhradu nákladů, které důvodně vynaložili, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobcům takové náklady vznikly v podobě nákladů na právní zastoupení advokátem a činily celkem 3500 Kč. Byly tvořeny u každého z obou společně zastupovaných žalobců odměnou za dva úkony právní služby ve výši 800 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů], a 2x paušálem 75 Kč (§ 13 odst. 3 cit. vyhlášky), celkem tedy 2x 1600 Kč + 2x 150 Kč. Daň z přidané hodnoty nebyla žalobcům jako náklad řízení přiznána, neboť právní zástupkyně žalobců nedoložila, že je plátcem této daně [§ 14a odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb. o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žalobci mají právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši shora uvedeně.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. února 2006

č. j. 2 As 44/2005 - 125

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu

S